

Täysistunto

Torstai 17.1.2019 klo 15.59—18.39

2.1. Suullinen kysymys lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten torjumisesta (Jutta Urpilainen sd)

Suullinen kysymys SKT 226/2018 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Urpilainen.

Keskustelu

16.01 **Jutta Urpilainen sd:** Arvoisa puhemies! Elämme lapsiamme varten. Lastemme tulevaisuuden nimissä käydään monet keskustelut tässäkin talossa. Viikonloppuna kuulumme Oulusta ja Helsingistä synkkiä uutisia, jotka pysäyttivät meidät kaikki. Nämä lapsiin kohdistuvat seksuaalirikosepäilyt ovat sanalla sanoen järkyttäviä. Seksuaalirikokset ovat aina syvästi tuomittavia. Erityisen vastenmielisiä ne ovat silloin, kun ne kohdistuvat lapsiin.

Kiitän hallitusta ja kaikkia eduskuntaryhmiä, jotka tarttuivat sosiaalidemokraattisen eduskuntaryhmän ehdotukseen katsoa yhdessä täällä eduskunnassa, [Hälinää] mitä seksuaalirikollisuuden kitkemiseksi on tehtävissä vielä tällä vaalikaudella. Yhteinen viestimme oli vahva: Tyttöjen ja poikien on voitava kasvaa vapaina pelosta. Seksuaalista väkivaltaa ei hyväksytä. Tässä lasten suojelemissa tarvitaan yhtenäisyyttä yli hallitus- ja oppositiorajojen. [Puhemies koputtaa] Arvoisa pääministerin sijainen, ministeri Orpo, haluaisin kysyä: miten te näette tämän tilanteen?

16.03 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tapahtumat, jotka Oulussa ovat käyneet, ovat järkyttäviä, täysin tuomittavia. Ei yhdenkään naisen eikä tytön pidä joutua tällaisten järkyttävien seksirikosten uhriksi.

On erittäin hyvä asia, että tässä asiassa on käyty hallitus—oppositio-rajat ylittävää keskustelua. Arvostan, ja arvostamme, sitä suuresti. Se, että löytyi yhteistä tahtoa eduskunnasta siihen, että hallituksen eduskunnalle jo antamat kolme esitystä, joilla näihin ilmiöihin puututaan, saavat kaikkien eduskuntaryhmien tuen niiden nopeaan läpivientiin, on äärettömän hyvä asia. Lisäksi meillä on täällä sisällä myöskin kaksi muuta tärkeää lakiesitystä, joille toivoisin myöskin löytyvän laajaa tukea tästä salista.

Haluaisin sanoa myöskin sen, että kuva siitä, että mitään ei olisi tätä ennen tehty, on väärä. Hallitus on määrätietoisesti, päättäväisesti [Puhemies koputtaa] vuoden 2015 kriisin alusta lähtien toiminut, ja asiantuntijoidenkin mukaan se, mitä on tehtävissä Suomen lainsäädännön, perustuslain ja kansainvälisten sopimusten puitteissa, on kutakuinkin [Puhemies koputtaa] tehty. Mutta aina voimme tehdä enemmän, ja tämän järkyttävän asian edessä meidän pitää kääntää jokainen kivi yhdessä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 143/2018 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksen, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Urpilainen, lisäkysymys.

16.04 Jutta Urpilainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todella, lapsiin kohdistuvat seksuaalirikokset ovat liian yleisiä tämän päivän Suomessa. [Sari Sarkomaa: Yksikin on liikaa!] Internet on tuonut tähän tilanteeseen vielä aivan uudenlaisen haasteen. On tärkeää, että tällä viikolla kaikki eduskuntapuolueet sopivat, että seksuaalirikoksien rangaistusten alarajoja nostetaan, lakeja tiukennetaan ja että koko eduskunta tukee poliisin voimavarojen vahvistamista lapsiin kohdistuvien rikosten torjumisessa ja tutkimisessa.

Olennaista on myös väkivallan uhriksi joutuneiden lasten hoito. On ollut tilanteita, joissa lapsiuhrit eivät saa erikoistunutta hoitoa tai tukea. Lastensuojelun asiantuntijat ovat arvioineet, että tilanteessa tarvitaan sekä hoitosuosituksia että lisärahoitusta. Arvoisa valtiovarainministeri: nyt kun meillä on tällainen poikkeuksellisen laaja, puoluerajat ylittävä tuki uusille toimenpiteille, tuoteko eduskuntaan lisäbudjetin, jossa jälkihoidon ja poliisin toimintaresurssit turvataan?

16.06 Valtiovarainministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Mitä tulee poliisin resursseihin, niin tämä hallitus on koko kautensa ajan lisännyt merkittäväällä tavalla poliisin resursseja. Kun toimin sisäministerinä, nostin päätökselläni Tampereen Poliisiammattikorkeakoulun sisäänottomäärän täyteen maksimiin, 400:aan, ja sitä on hallitus siellä pitänyt. Lisäksi olemme huolehtineet, että joka ainut sieltä valmistuva poliisimies ja -nainen on työllistetty. Tänä vuonna pääsemme siihen, että poliisien määrä jopa kasvaa. Olemme — ja uskon, että kaikki ovat — sitoutuneet siihen, että tämä sisäänottomäärä Poliisiammattikorkeakouluun pidetään korkealla tasolla, ja se johtaa nykyistä korkeampaan poliisien määrään.

Mitä tulee lisätalousarvioon, niin mielestäni nyt on oleellista nämä toimenpiteet, joita me teemme itse asiassa antaaksemme kriisiapua Oulun kaupungille. Niitä käydään yhdessä Oulun kaupungin kanssa läpi. Mutta sitten kun hallitus valmistelee lisätoimenpiteitä — valmistelu on aloitettu itse asiassa joulukuussa ennen Oulun uusia tapahtumia — niin jos näiden toimenpiteiden sisältö on senkaltaisen, että tarvitaan jo tänä vuonna lisää budjettimäärärahoja, [Puhemies koputtaa] niin olemme valmiit tekemään lisätalousarvion.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Lisäkysymys, edustaja Lindtman.

16.07 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan myös omasta puolestani kiittää sekä hallituspuolueita että kaikkia eduskuntaryhmiä siitä, että tässä todella päästiin nopeasti eteenpäin, koska tämä vaalikausi on lopussa. Ajatus tässä oli nimenomaan se, että jos löydetään yhteinen, vahva viesti, yhteiset näkemykset niistä nopeista toimista, joita voimme vielä tällä vaalikaudella tehdä, niin sen vahvempaa viestiä, hyvät kollegat, tästä talosta ei voi ulos lähettää. Se viesti on, että tämänkaltaiset teot, joista olemme saaneet lukea, ovat täysin tuomittavia ja täysin törkeitä ja niitä ei kerta kaikkiaan pidä hyväksyä täällä Suomessa, kuten ei tietenkään missään muuallakaan.

Arvoisa puhemies! Eduskuntaryhmien yhteisymmärryksessä myös otettiin kantaa todella näihin resursseihin. On poikkeuksellinen tilanne, että eduskunnassa on nyt yhteinen tuki sille, että jos hallitus lisäbudjetin haluaa tuoda eduskuntaan, sille löytyy tukea. Sen lisäksi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 143/2018 vp

totesimme yhdessä, että on tärkeää kiinnittää huomiota ennalta ehkäisyyn, että ennalta ehkäistään [Puhemies koputtaa] ja tuetaan tähän puuttumista. Olisinkin halunnut kysyä hallitukselta: haluatteko tältä puolelta kertoa jotain esimerkiksi valmistelusta tai toimenpiteistä, joita olette tuomassa eduskuntaan?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Täällä on kaksi ministeriä pyytänyt puheenvuoron, ja myönnän heille molemmille tällä kertaa, elikkä ministeri Mykkänen ensin ja ministeri Saarikko hänen jälkeensä.

16.08 Sisäministeri Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin varmasti viime viikonlopun uutiset pysäyttivät meidät kaikki. Osalle ehkä tuli yllätyksenä, että tällainen ilmiö on Suomessa, mutta sisäministeriöön tämä valitettavasti ei yllätyksenä tullut, vaan puhumme jo pidempiaikaisesta kysymyksestä. Seksuaalirikosten määrä on eittämättä kasvanut. Sille on tehty toimenpiteitä — tämä hallitus on ollut aktiivinen eri tavoin niiden lähtökohtien vähentämiseksi, joista seksuaalirikoksia erityisesti syntyy — ja nyt vielä lisää.

Olemme erittäin tyytyväisiä, että eduskunta on myös pysähtynyt tämän äärelle ja löydämme laajan tuen todella niille hallituksen esityksille, jotka olemme syksyllä tänne saataneet, ja täsmätoimenpiteille, joita teemme tietysti ministeriöiden sisällä parhaillaan, mutta myöskin voidaan tarvita lisätalousarviota siten kuin valtiovarainministeri totesi.

Aivan erityisesti oleellista on se, että kun siellä netissä houkutellaan meidän nuoria, toisin kuin meitä vielä 20 vuotta sitten, niin sinne pitää päästä väliin. Nettipoliisitoiminnassa on tehokkaita konsepteja, [Puhemies koputtaa] ja siihen tulemme lisärahoitusta sisäministeriön osalta hakemaan. Lisäksi tiedonvaihto on aivan oleellinen. Lastensuojelussa ei voi kuusi kuukautta maata tietoa siitä, että on todennäköisesti hyväksikäyttötilanne. Sen täytyy päästä poliisille nopeammin.

16.10 Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meidän aikuisten erityinen tehtävä ja vastuu on suojella lasta ja lapsuutta, ja sen keskeinen osa-alue on lapsen koskemattomuus. Esillä on ollut voimakkaasti tapaus, joka on liittynyt Ouluun vahvimmin mutta myös Helsinkiin, mutta kun taustalla on myös netissä tapahtuvaa lähestymistä ja siitä seuraavaa aina rikosnimikkeisiin vahvasti johtavaa lapsen seksuaaliseen koskemattomuuteen kajoamista, on hyvä muistaa, että tämä ilmiö ei tunne kuntarajoja eikä välttämättä edes maamme rajoja.

Mitä tulee palvelujärjestelmään, on katsottava koteihin ja tuettava vanhempia. Uskon, että jo tämä laaja yhteiskunnallinen keskustelu ja toimet ovat herättäneet myös suomalaisissa kodeissa tämän vakavan asian äärelle. Iloitsen ja olen kiitollinen siitä monien arvostamiemme suomalaisten järjestöjen tekemästä työstä tämän asian äärellä, ja juuri parhaillaan hallituksessa käsitellään kokonaisuutta, joka liittyy järjestöjen tukemiseen tulevana vuonna, ja siinä käymme läpi ne tahot, [Puhemies koputtaa] jotka tukevat sekä seksuaalikasvatustyötä että maahanmuuttajatyötä, niin että tämä olisi paremmin hallussa.

Kysymyksen käsittely päättyi.